

dagsverksskyldiga gatuhusen i Skåne, synts Utskottet olämplig och stridande mot de allmänna grunder för jordbeskattning samt uti ordinarie räntan ingående persedlars omsättning och förenkling, som numera blifvit antagna, samt icke ifrågasatt blifvit, att lägenheterna skulle skattläggas till utgörande af annan räntepersedel än dagsverken, eller till utgående i penningar, hvar till arrendatorn af kungsladugården dessutom ej samtyckt, föranlåtes Utskottet hemställa,
att Kongl. Maj:ts ofvanberörda nådiga framställning icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 5 Februari 1869.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arv. Fr:son Posse.

N:o 13.

Ank. till Riksd. Kansli d. 5 Febr. 1869, kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion, angående befrielse för augments-
hemman inom Kungsörs fögderi från dagsverkslösen.*

(I. A.)

Inom Riksdagens Andra Kammare har Herr Friherre *David von Schulzenheim* väckt en till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 126), hvaruti blifvit föreslaget, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att augmentshemman till de inom det fordna Ulf-sunds län, numera Kungsörs fögderi, belägna 144 rusthåll, hvaraf 125 voro indelade på Lifregementets Grenadier- och 19 på dess Husar-korps, måtte befrias ifrån utgörande af de dagsverken till kungsgårdarne eller lösen därför, hvarför de af Konung Carl XI i bref af den 16 December 1680 fått sig utlofvad godtgörelse, som dock ännu icke kommit dem till del.

Till stöd för denna framställning har af motionären hufvudsakligen blifvit an-fördt, att då den särskilda dagsverksskyldighet och körslor till kungsgårdarne, som ålägo en del rotar inom Ulf-sunds län, fordom icke kunde för kungsgårdarnes sköt-sel undvaras, snar ersättning, eller så kalladt soulagement, blifvit uti ofvanberörda

Bref utlofvad, men att, af uppgifna orsaker, sådant soulagement icke förr kommit de för högt onererade rotarne till godo, än sedan Rikets Ständer uti underdånig skrifvelse den 1 September 1851 för sin del medgifvit och Kongl. Maj:t under den 30 i samma månad bifallit rotarnes befriande från den af dem öfverklagade dagsverkslösen. Den sålunda sent omsider meddelade rättvisan hade emellertid blifvit endast partiel. De med rotarne sammanslagna augmentshemman hade nemligen icke på samma gång erhållit befrielse från de dem lika länge och, enligt motionärens åsigt, orättvist betungande dagsverken, hvilka numera blifvit sammanförda med deras ordinarie ränta. Motionärens förslag åsyftade emellertid att vinna slutlig och fullständig rättvisa samt hade framställts särskildt derföre, att en ny organisationsplan för rikets försvar nu föreläge, hvarvid en fullständig och rättvis vidräkning och tillgodoförande af rättigheter och skyldigheter enligt motionärens tanke borde ske.

I anledning af det vid 1850—1851 årens riksmöte väckta yrkande, att ersättning borde tillerkännas för de icke blott i stamhemmanens utan äfven i augmentshemmanens räntor ingående dagsverken, erinrades af dåvarande Stats-Utskott uti dess i ämnet afgifna Utlåtande under N:o 338, att då Kongl. Maj:t i det ofvan åberopade nådiga Brevet af den 16 December 1680 förklarade sig benägen att förskona rusthållarne från dagsverkens utgörande "för deras gårdar, antingen de dem sjelfva åbo, derföre rida eller rustning hålla", syntes uttrycket: "deras gårdar" icke kunna afse de hemman eller andra lägenheter, såsom qvarnar och utjordar m. m., af hvilkas räntor rusthållarnes gårdar eller stamhemmanen erhöilo under namn af augment understöd till vissa större eller mindre belopp, ofta utgörande endast några få daler; hvartill komme dels att Konung Carl XI, vid det ifrågavarande löftets gifvande, icke bestämdt utlofvat ersättning, fullt motsvarande de rustningsräntan frångångna dagsverkens värde, utan endast ett "soulagement" för den tunga, dessa rusthåll derigenom fått vidkännas, och dels att den år 1680, under namn af augment, i rustningsräntorna ingående andel i allmänhet var högst obetydlig emot hvad den nu är.

Dessa af Rikets Ständer vid nämnda riksmöte godkända skäl synas nuvarande Stats-Utskott fortfarande ega full giltighet; hvadan Utskottet, med stöd af samma skäl, hemställer,

att motionärens framställning i ämnet må af Riksdagen utan vidare afseende lemnas.

Stockholm den 5 Februari 1869.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arv. Fr:son Posse.